

Cuprins

ARGUMENT	11
I. REPERE TEORETICE ȘI METODOLOGICE	13
1. Repere teoretice	15
Ce este istoria orală?	15
Subiectivitatea, sau „ce face istoria orală diferită?”	18
Memoria personală/colectivă și trecutul istoric.....	23
Imagologia și imaginarul colectiv	25
Imaginea celuilalt	28
2. Repere metodologice.....	30
Ancheta pe bază de interviu.....	30
Ghidul de interviu	31
Eșantionul	34
Identificarea și contactarea martorilor	36
Realizarea interviurilor	36
Prelucrarea informațiilor	37
3. Stadiul cercetărilor în domeniu	38
II. CADRUL GENERAL.....	41
1. Repere privind istoria etnicilor germani din România	43
2. Situația etnicilor germani din Transilvania după 1918.....	48
3. Date generale despre etnicii germani, în memoria colectivă a	
românilor.....	52
3.a. Când au venit germanii în localitate.....	52
3.b. De unde au venit	55
3.c. Unde stăteau în localitate	56
3.d. Care era ponderea lor în localitate	60
III. SPAȚIUL PUBLIC. IMPACTUL MARI Istorii ASUPRA ETNICILOR	
GERMANI ÎN VIZIUNEA ROMÂNILOR.....	63
1. Perioada interbelică.....	65
1.a. Efectele reformei agrare asupra comunităților	65
1.b. Poziția socio-economică în cadrul comunităților	65
1.c. Ocupațiile.....	70
Agricultura	70
Creșterea animalelor	71
Viticultura	72
Meseriile	72
Comerțul	73
Fabricile și munca în industrie	75

1.d. Românii angajați la nemți	76
Zilierii	80
Ucenicii	82
Angajații	84
1.e. Percepția asupra participării etnicilor germani la viața politică din România	85
Impactul național-socialismului.....	88
2. Al Doilea Război Mondial.....	93
2.a. Cum au privit etnicii germani războiul.....	93
2.b. Viața cotidiană în comunitățile româno-germane în perioada războiului	102
Imaginea armatei / soldaților germani	102
Rolul femeilor în viața privată și a comunității în timpul războiului	103
Situatii conflictuale	104
2.c. Efectele războiului.....	106
Pierderile de vieți omenești, prizonierii și situația celor rămași acasă ...	106
Retragerea împreună cu trupele în Germania.....	109
Reîntregirea familiilor.....	111
2.d. Imaginea armatei sovietice „eliberatoare” și relațiile acesteia cu etnicii germani	112
3. Deportarea în Uniunea Sovietică	116
3.a. Cadrul istoric general	116
3.b Starea de spirit a membrilor comunității înaintea deportărilor	118
3.c. Când și în ce condiții se știe că s-a aflat despre deportări.....	119
3.d. Cine și cum a făcut listele de deportare	120
3.e. Motivele deportării.....	122
3.f. Câți au fost deportați	124
3.g. Cine a fost deportat	126
3.h. Părerii și supoziții despre destinația călătoriei	127
3.i. Ce au putut lua de acasă	129
3.j. Strategii de supraviețuire (sustragerea de la deportare, căsătorii, alte forme de ajutor)	129
3.k. Momentele importante ale deportării în viziunea românilor	136
Momentul plecării.....	137
3.l. Situația celor rămași acasă.....	139
3.m. Întoarcerea deportaților	141
Eliberări anticipate	141
Durata deportării.....	142
Cine s-a întors / Cine a murit.....	143
Momentul revenirii	144
Copiii „din flori”	145
Din U.R.S.S. în Germania	145

Căsătorii în timpul deportării	146
3.n. Efectele deportării; reinsertia socială și profesională	147
Efectele deportării	147
Reinsertia socială și profesională	147
3.o. Povești despre deportare	149
4. Perioada comunistă.....	154
4.a. Impactul expropriierilor și naționalizărilor asupra etnicilor germani.....	154
Impactul expropriierilor	155
Abuzuri ale autorităților și ale localnicilor	159
Modificări ale situației locative după 1945.....	162
Experiențe personale ale românilor în casele germanilor.....	163
Distrugeri și situații conflictuale între germani și coloniști.....	165
Impactul naționalizărilor.....	168
Consecințele naționalizărilor și expropriierilor asupra comunităților	169
4.c. Migrația spre oraș.....	176
4.d. Meserii practicate în perioada comunistă	179
4.e. Alte activități aducătoare de profit.....	180
4.f. Emigrarea în Germania	183
Motivele emigrării în perioada comunistă	185
Statul comunist și emigrarea etnicilor germani.....	189
Politica duplicității.....	197
Problema proprietăților.....	200
Plecările ilegale.....	202
Integrarea în Germania înainte de Revoluție	205
5. Perioada de după 1989	210
5.a Exodul	210
Motivele emigrării.....	212
Problema proprietăților.....	213
5.b. Efectele emigrației asupra comunităților	215
Opiniile românilor despre emigrare.....	218
5.c. Integrarea în noua patrie	219
5.d. Percepția asupra celor care nu au emigrat	226
5.e. Menținerea legăturilor cu cei rămași în țară.	231
IV. SPAȚIUL PROXIMITĂȚII. IMAGOLOGIE.....	241
1. Imaginea românilor despre sărbătorile etnicilor germani.....	243
1.a. Sărbătorile religioase	243
Crăciunul.....	243
Cărnilegiile	246
Chirvaiul (Kirchweih)	248
Sărbătorile de Paști	251
Rusaliile	252
Alte sărbători	253

1.b. Serbările cu caracter laic	254
Jocul	254
Balurile	256
Revelionul / Anul Nou	260
Maialul / Rusaliile	261
10 Mai.....	263
Nedeia.....	264
Sărbătoarea portului	264
1.c. Percepția asupra momentului „confirmării”	265
1.d. Fanfara	267
1.e. Dansurile specifice	269
2. Ținuta	271
2.a. Imaginea tinerelor	271
2.b. Imaginea tinerilor	273
2.c. Percepția asupra ținutei de zi cu zi.....	273
Costumația fetelor.....	274
Costumația băieților	274
2.d. Percepția asupra ținutei de sărbătoare	277
Ținuta de sărbătoare a nemțoaicelor	277
Ținuta de sărbătoare a nemților	280
3. Familia	282
3.a. Viața sentimentală.....	282
3.b. Strategii matrimoniale	282
3.c. Căsătoriile mixte	286
Căsătoriile mixte în perioada interbelică.....	286
Căsătoriile mixte în perioada postbelică.....	289
3.d. Percepția asupra nunții.....	293
3.e. Separarea familiilor după căsătorie	299
3.f. Natalitatea.....	300
3.g. Modul în care erau tratați copiii	301
Raporturile părinți - copii.....	305
3.h. Percepția asupra înmormântărilor și ritualurilor funerare.....	306
4. Gospodăria	313
4.a. Simțul proprietății.....	313
4.b. Atitudinea față de curățenie	314
4.c. Atitudinea față de locuință.....	317
Locuința	317
Mobila și amenajarea interiorului	321
5. Caracteristicile comunităților și indivizilor.....	323
5.a. Percepția asupra rolului bisericii și al preotului.....	323
5.b. Vecinătățile	329
5.c. Disponibilitatea de a ajuta un membru al comunității	333

Ajutoarele din Germania	336
6. Comunicarea	337
6.a. Comunicarea interetnică în copilărie.....	337
În cadrul școlii	337
Pe stradă.....	344
6.b. Percepția asupra limbii.....	345
Percepția asupra limbii germane și a dialectelor vorbite în sudul Transilvaniei	347
Germanii și limba română.....	350
Avantajele poliglotului.....	351
7. Tipologii și stereotipii	352
7.a. Inteligența	352
7.b. Sinceritatea	354
7. c. Corectitudinea	355
7.d. Cumpătarea	357
7.e. Prietenoși / distanți.....	358
7.f. Iertători / dușmănoși (resentimentari).....	361
Porecle, insulte, injurii.....	365
7.g. Ambiția	366
7.h. Generozitatea / zgârcenia	367
7.i. Ospitalitatea	368
7.j. Modestia.....	370
8. Aspecte de viață cotidiană.....	374
8.a. Atitudinea față de muncă	374
Activități în gospodărie	377
Tinerele servitoare.....	378
8.b. Atitudinea față de mâncare.....	379
Alimentația agricultorilor.....	386
8.c. Atitudinea față de băutură	386
8.d. Sporturi favorite, specifice	390
8.e. Punctualitatea.....	391
8.f. Ce au învățat românii de la germani.....	392
CONCLUZII.....	399
Anexa I	411
Anexa II.....	413
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	419
LISTA MARTORILOR	436